

Limba și literatura română

Clasa a V-a

Școli/secții cu predare în limba română

DESCRIEREA.
SUBSTANTIVUL
ADJECTIVUL

Coordonator, prof. dr. Kozak Mioara

Profesor Potcoavă Diana-Cosmina

Colegiul Național „Unirea”

Sarcină de lucru

Citește cu atenție textul, apoi răspunde cerințelor date:

„Cum își aștepta rândul, Agatha s-a uitat mai bine la încăperea maiestuoasă în care se aflau scările. Pe peretele din fața ei era pictat cu roz un F enorm. Îngeri și silfide erau minunat desenați zburând în jurul ei. Și pe ceilalți pereți erau litere pictate, roz și albastre, iar împreună formau F-E-R-I-C-I-Ț-I. Cele patru scări spiralate erau aranjate simetric în colțuri și erau luminate de niște ferestre înalte cu vitralii. Una din cele două scări albastre avea scris cuvântul ONOARE pe balustradă, încadrat de gravuri cu cavaleri și regi, iar pe cealaltă scria VITEJIE și era decorată cu sculpturi albastre cu vânători și arcași. Cele două scări de cleștar roz erau împodobite cu litere de aur care formau cuvintele PURITATE și BUNĂTATE, alături de frize cu sculpturi care întruchipau fecioare, prințese și animale blânde (...).”

Soman Chainani, *„Școala pentru Bine și Rău”*

1. După ce ai citit fragmentul, numește care este ideea principală a acestuia; despre ce se vorbește?
2. Stabilește care este modalitatea aleasă de autor pentru a-și exprima ideile: ceta povestește, detaliază sau există o conversație? Motivează-ți răspunsul într-un enunț.

TEXTUL DESCRIPTIV – presupune prezentarea trăsăturilor unui obiect, ale unui peisaj, ale unei ființe sau ale unui fenomen al naturii. Deosebim între **textul descriptiv literar** (impresii și percepții subiective, folosirea creativă a limbajului) și **textul descriptiv nonliterar** (informații și date concrete, ton neutru, limbaj precis).

3. Care sunt elementele camerei descrise? Prin ce părți de vorbire se exprimă acestea?
4. Care sunt detaliile corespunzătoare elementelor identificate anterior? Ce părți de vorbire s-au folosit pentru a exprima aceste trăsături?

TEXTUL DESCRIPTIV – are la bază descrierea, un mod de expunere, care implică, printre altele, folosirea substantivelor (care numesc elementele descrise), a adjectivelor (detaliile, însușirile), folosirea verbelor la prezent sau imperfect.

TEXTUL DESCRIPTIV

1. **Introducere** – fixați cadrul spațio-temporal; integrați subiectul descrierii;
2. **Cuprins** – numiți, treptat, elementele obiectului descris, precum și 2-3 detalii pentru fiecare.
3. **Încheierea** – conturați impresia pe care v-a lăsat-o elementul descris, întrerupeți detalierea, introducând un eveniment (a trebuit să părăsiți locul, s-a inserat etc.) sau formulați o concluzie despre cele observate.

DESCRIEREA

- **Mod de expunere** care constă în **detalierea** aspectelor referitoare la **o temă** aleasă (obiect, ființă, fenomen al naturii etc.)
- **Substantivele** – sunt folosite pentru a enunța elementele componente, precum și subiectul descris; **adjectivele** prezintă însușirile acestor elemente. Această pereche predomină.
- Se recomandă folosirea **modului indicativ**, timpurile **prezent** și **imperfect**.

Sarcină de lucru

Identifică substantivele din secvența următoare, apoi analizează-le:

„(...) Fiecare își personalizase rochia cum crezuse de cuviință – unele aveau cristale încrustate, altele flori brodate, ba chiar și funde din tul. Pe de altă parte, profesorii purtau toți costume și cravate înguste, iar în buzunarul de la piept, brodat și el cu același blazon cu lebedă, aveau batiste colorate.”

Soman Chainani, „*Scoala pentru Bine și Rău*”

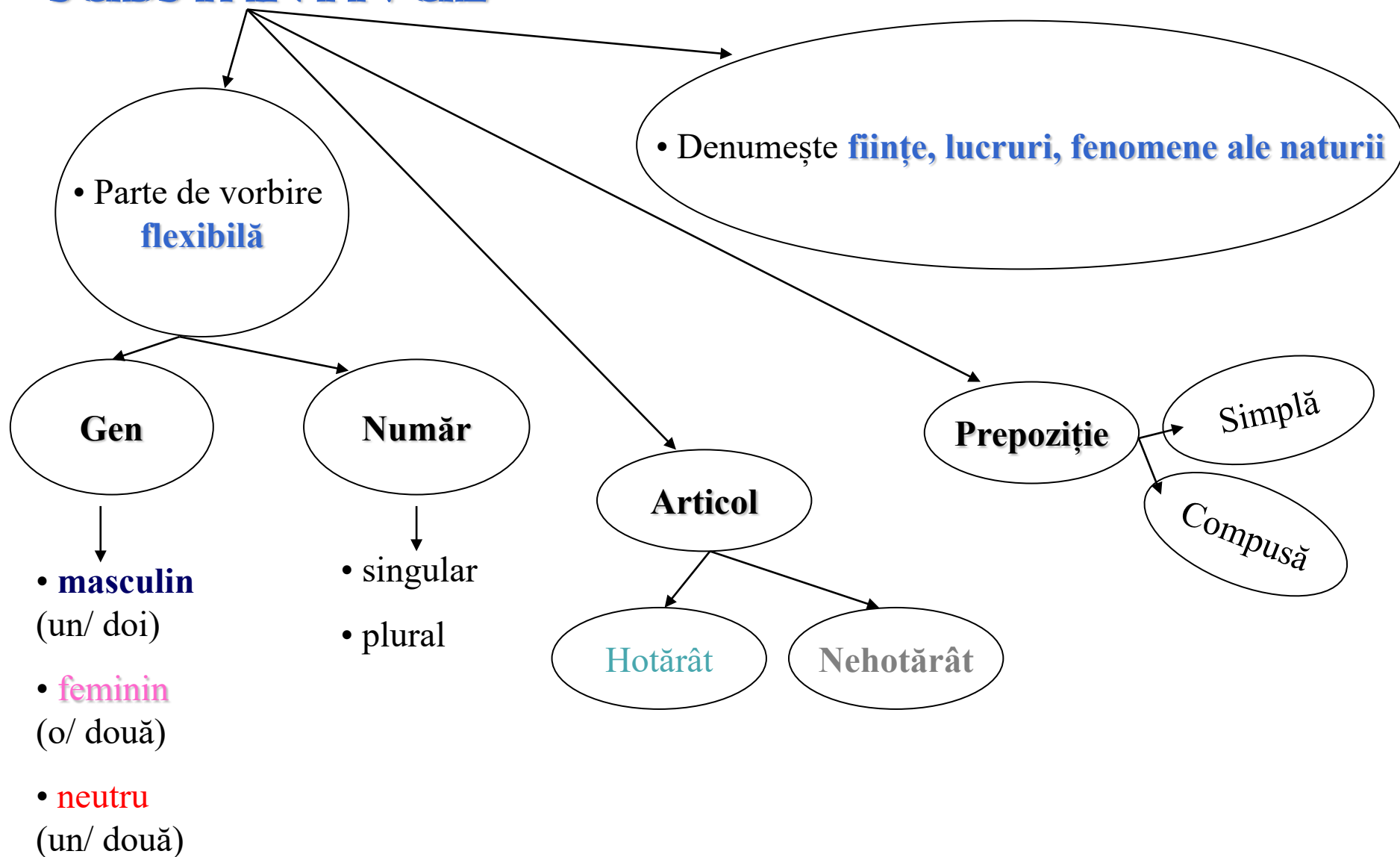

SUBSTANTIVUL – parte de vorbire **flexibilă** (gen, număr) care denumește **ființe, lucruri, fenomene ale naturii**; poate fi *comun/ propriu*.

- nearticulat/ articulat hotărât/
articulat nehotărât;

+/- prepoziție

SUBSTANTIVUL

Sarcină de lucru

Identifică adjectivele din secvența următoare, apoi analizează-le:

„Purta o robă argintie, care se înfoia peste corpul lui cocoșat și suplu, ascunzându-i mâinile și picioarele. Pe părul des și alb ca al unei năluci stătea și o coroană ruginită. O mască argintie, strălucitoare îi acoperea toată fața. Prin ea se vedeau numai ochii albaștri și scânteietori și buzele pline și late, zâmbind neastâmpărat.”

Soman Chainani, „*Scoala pentru Bine și Rău*”

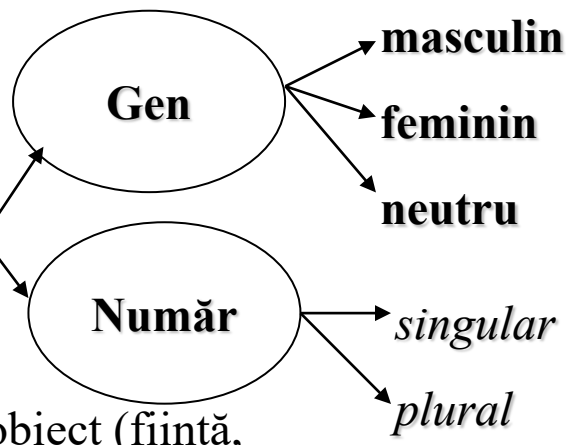
ADJECTIVUL – parte de vorbire **flexibilă** (gen, număr) care însoțește un substantiv și arată o caracteristică a acestuia.

- se acordă în gen și număr cu substantivul;

- are grade de comparație: **pozitiv**, **comparativ** (de superioritate, de egalitate, de inferioritate), **superlativ** (relativ – de superioritate și de inferioritate; absolut – de superioritate și de inferioritate).

ADJECTIVUL

- Parte de vorbire **flexibilă**

Adjectivul se acordă în gen și număr cu substantivul pe care îl determină/ însoțește!

- Exprimă **însușirea** unui obiect (ființă, lucru, fenomen al naturii).

- Poate fi:

★ **propriu-zis**: *curajos, inteligent, frumos* etc.

★ **provenit din verb la participiu**: (melodie) *cântată*, (copil) *distrat*, (grădină) *îngrijită* etc.

★ **variabil**: *curajos, mare, bun* etc.

★ **invariabil**: *cumsecade, kaki, roz* etc.

- Gradele de comparație

→ **pozitiv**: *curajos*

→ **comparativ**: *mai curajos (de superioritate); mai puțin curajos (de inferioritate), la fel de/ tot atât de/ tot așa de curajos (de egalitate)*

→ **superlativ**: *relativ (cel mai curajos/ cel mai puțin curajos); absolut (foarte curajos/ foarte puțin, prea puțin, tare puțin curajos)*

Sarcină de lucru

Explică scrierea cu „i” în cuvintele selectate:

- copiii / copii
- copiii zglobii/ zglobiii copii
- albaștri
- buni
- frumoși
- codri
- miniștri / miniștrii

Vă mulțumim pentru atenție!